

VAN DE REDACTIE

Beste Noordwellenaren,
Nazomeren...

Dat zijn we nu al een poosje aan het doen en we vinden het prima... En dan te bedenken dat het nog maar 12 weken voor de kerst is.

Voor die tijd hebben we toch nog het één en ander op de planning staan zoals o.a. het dorpsuitje Brugge, de altijd goed bezochte en erg gezellige mosselavond en natuurlijk het kids en ouder/ opa/ oma zwemuitje bij de vakantiepark de Zeeuwse Kust.

Veel leesplezier !

De redactie

NOORDERNIEUWSWELLE
Dorpskrant van Noordwelle

dorpskrantnnw@gmail.com

www.noordwelle.com

38e jaargang

Verschijnt 10x per jaar

Redactie Dorien Wandel, José Vrijdag, Marianne de Jonge en Kitty Heye

Vormgeving: Wim Schilperoort en Leo Schults

Wist u dat

- U altijd zelf uw stukjes kunt insturen?
- Wij graag kopie ontvangen?
- Dorpskrantnw@gmail.com ons mailadres is?
- U daar uw kopie naar toe kunt sturen [lettertype:Tahoma 11 pnt.]
- Handgeschreven kopie natuurlijk ook nog steeds welkom is.
- Er heerlijke vijgen groeien in Noordwelle?
- De eigenaresse van de boom graag uitdeelt?
- De frites-eters allen met een volle zak blij naar huis gingen?
- Er div. vijgenrecepten uitgewisseld werden op die avond?
- De Heeren-schilders weer zeer actief waren?
- De buitenkant van ons dorps huis weer strak in de verf staat?
- De strao Noordwelle 1 van de 3 genomineerden was voor de Cultureel Erfgoedprijs 2016?
- De prijsuitreiking 9 sept jl. in Brouwershaven was?
- De strao een mooie gedeelde tweede plaats behaalde?
- Herda een prachtig boeket in ontvangst mocht nemen?
- Dit goed uitkwam omdat ze de volgende dag jarig was?
- Wij haar en het strao-comitee hierbij alsnog proficiat wensen?
- Kloosterwelle de tweede pioniersplek van Zeeland is?
- De belangstelling hiervoor nog steeds groeit?
- De volgende retraite dag 7 december a.s. is?
- De dorpsbarbeque 23 juli jl. wederom zeer geslaagd was?
- De huisgemaakte sangria zeer in trek was?
- De zelfgemaakte salades ook heerlijk waren?
- Het kortom zeer goed toeven was op ons mooie zonovergoten dorps huisterras?
- Onze mooie travalje weer eens echt gebruikt is?
- Dit tijdens Monumentendag was?

VOOR UW AGENDA:

- Eerste vrijdag van de maand: Snekvond
- Tweede woensdag van de maand: Crea dames
(Zomerstop vanaf 12 Juni tot 19 Oktober)
- Derde vrijdag van de maand (20:30): DDaames
- Laatste vrijdag van de maand: Heeren
- Dorpsuitje Brugge 24 Sept 2016
- Kinderzwemuitje 8 Oktober 2016
- Mosselavond 22 Oktober 2016
- Iedere woensdag vesper (18:00-18:30) en/of maaltijd (18:30) in de kerk zie: www.kloosterwelle.nl

UIT HET HOOFD MAAR NIET UIT HET HART

Beste mensen.

Op 5 oktober 2016 komt de verhuishwagen voorrijden. Zoals wellicht velen al weten Iris en ik gaan verhuizen naar de Perenmeet 32 te Haamstede.

Zeker niet omdat wij het niet naar het zin hebben in Noordwelle, maar het huis en de tuin worden voor ons te groot.

Wij hebben met heel veel plezier in Noordwelle gewoond. Dit werd door Iris en mij vooraf niet zo ingeschat.

In 2006 verkochten wij ons 2^e huis in de Belgische Ardennen en verbleven in ons huis aan de Noordstraat te Haamstede. Wij werden attent gemaakt op een te koop staand huis in Noordwelle. Noordwelle, wat moeten wij daar? Het enige wat wij wisten was dat er een jaarlijkse Strao was en dat Wout Lokker er een kapsalon had maar het huis sprak ons aan zodat wij een afspraak maakte om binnen te kijken.

Het bleek dat er nog wel gedaan moest worden om het huis 100% ons huis te noemen. Uiteindelijk hebben Iris en ik het huis

gekocht en laten opknappen. Iris had in die tijd contacten met de voormalige huisarts Jan Flach. Deze hoorde dat wij het plan hadden om naar Noordwelle te gaan. Hij adviseerde dit te doen met de opmerking: "Noordwelle is een warm dorp".

Zodoende kwamen wij eind 2006 in Noordwelle wonen. Tijdens de verbouwing kwamen diverse mensen kijken. (Hoezo nieuwsgierig?) Ook Wout kwam regelmatig kijken. Via hem kwamen Iris en ik in aanraking met het fenomeen Dorpsgemeenschap, wij werden vrijwel direct lid. Ik nam deel uit van het bestuur, terwijl Iris na verloop van tijd de vreugde en leedpot overnam.

Wij kunnen over de afgelopen 10 jaar wel een boekje schrijven wat er allemaal is gebeurd en gedaan. Twee hoogtepunten springen er voor ons wel uit. De afronding van het project Dorpshuis en de Koninklijke onderscheiding van Leen. Wat hebben Iris en ik een voorpret gehad!

Iris en ik blijven lid van de Dorpsgemeenschap en hopen regelmatig terug te komen om deel te nemen aan de activiteiten. Wij willen een ieder bedanken voor de gezelligheid, vriendschap en betrokkenheid.

Iris en Koos.

PHC NOORDWELLE

In het weekend van 30 en 31 juli heeft onder ideale weersomstandigheden weer een fantastisch trekpaardenevenement te Noordwelle plaatsgevonden. Dit jaar voor de 4^e keer een wedstrijd in het kader van de Power Horse Competition (PHC).

Velen van u zijn aanwezig geweest en heeft kunnen aanschouwen dat het een succes was. Zaterdag waren er naar onze schatting ongeveer 2500 bezoekers en zondag ongeveer 3000.

De wedstrijd op 7 onderdelen was weer zeer spannend. De onderdelen waarop de wedstrijd plaats vond waren:

- dressuur
- afstandsrit (waarbij exact op tijd gereden dient te worden)
- hindernissen (op snelheid en foutloos)
- vaardigheid (foutloos binnen een bepaalde tijd een parcours nemen)
- trekpaardproeven (behendigheidsproeven afkomstig uit de bosbouw)
- een spiegelparcours (2 teams starten in een gelijk maar gespiegeld parcours op snelheid)
- tenslotte presentatie met authentieke rijtuigen (waarbij tot in de finesses gejureerd wordt op authenticiteit).

Dorpsgenoot Hugo Bos kwam in deze thuiswedstrijd bij de 2-spannen op de eerste plaats, schitterend. Momenteel wanneer ik dit verslag schrijf, 13-09, staat Hugo in de competitie op de 2e plaats, op één punt achter de eerste van de competitie. De competitie gaat over 6 wedstrijden, waarbij de beste 4

wedstrijden meetellen voor de competitie en een finale. De finale zal plaatsvinden op 24 en 25 september in Halsteren.

Dus dat weekend zal de spanning te snijden zijn in huize Bos.

Op de eerste en laatste plaats kwam in Noordwelle Leanne van den Berg uit Renesse in de categorie tandem, 2 paarden voor elkaar, zij was in deze categorie de enige deelnemer. Een manier van rijden, heel moeilijk, werd vroeger met zware paarden bij het landwerk gedaan bij het ploegen van kanten en bij lichtere paarden onderweg naar de jacht.

Ons evenement in Noordwelle is "non profit", de toegang is gratis, wij moeten de organisatie financieren met de opbrengst van de horeca, verhuur van de kramen in het strodorp en sponsoring. En natuurlijk zeer van belang de sponsoring "in natura", zoals een zandbak voor de kinderen, rijplaten, broodjes bij het ontbijt, toiletwagen, aggregaten, koelkasten, enz.

Behalve wat zichtbaar is voor het publiek, worden er ook nog eens 200 deelnemers voorzien van 2x een ontbijt, 2x een lunch en een diner, mogelijkheid tot douchen, enz.

Dankzij de weersomstandigheden en het publiek is de omzet in de horeca goed geweest en zullen wij mede daardoor financieel gunstig uitkomen.

Maar "last but not least", kunnen wij niet zonder onze vrijwilligers. Wel 70 vrijwilligers, voornamelijk bevolking van Noordwelle, hebben geholpen bij de organisatie, de opbouw van het terrein, de voeding van de 200 deelnemers, het schoonhouden van de toiletten, het muzikje bij de toiletten, het parkeren, de hand- en spandiensten op de dag zelf en de afbouw van het terrein (binnen 2 dagen!).

Het is weer een succes geweest!

Bijna Power Horse Competition Noordwelle 2016 "fini", maar eerst nog dit najaar een feestje met al onze vrijwillige medewerkers!

Volgend jaar willen wij het evenement weer organiseren, graag doen wij dan weer een beroep op u.

Hartelijk dank namens de St. Trekpaardendorp Noordwelle.

NOORDWELLE DOOR DE EEUWEN HEEN 187

Dorpsring 31

Op de plaats van Dorpsring 30 en 31 en de schuur of loods op de hoek van de ring stond in de 18e eeuw één aangesloten gebouw.

Dit was in 1889 in bezit van Cornelis Gast die ook nummer 29 bezat. Een gelijknamige nazaat bezat het complex in 1889 toen het verkocht werd.

Deels ging het uiteindelijk naar de gemeente Noordwelle en het deel dat het dichtst het einde van de ring stond (met de schuur) kwam na de splitsing in handen van Cornelis de Roo en Cornelis Dag.

In 1891 was er alweer sprake van verkoop en kwam het in handen van de timmerman Willem de Rijke en de broodbakker Jan Adriaan Franken.

Na wederom een splitsing – nog in 1891 – kwamen huis, schuur en erf exclusief in handen van deze broodbakker. Franken was in 1844 geboren als zoon van Anthonie Franken en Izabella Quist getrouwd met Jannetje Fasol. Een eerste kind kwam in 1874 levenloos ter wereld. Een dochter met de naam Isabella Nanetta werd in 1876 geboren, gevolgd door de tweeling Herman en Anthonie Franken in 1877. En een zoon Leendert Marinus in 1878.

Na gedeeltelijke sloop van Dorpsring 31 en een boedelscheiding in 1914 kwam het in handen van Leendert Marinus Franken die ook broodbakker was.

Deze kwam in 1923 te overlijden waarna het complexje in handen kwam van Gerrit van den Hoek.

Intussen was er vanaf 1890 al sprake van een zogenaamde vlasserij, naar aan te nemen valt in de schuur op de hoek van de ring. Het op het land verbouwde vlas werd hier ten koste van zware handarbeid bewerkt door middel van roten, repelen, braken en zwingelen. Vlas werd in het voorjaar gezaaid en in juli werd het “getrokken” en te drogen gezet op het land. Dan volgde het “rotten”. Het vlas werd in een speciale “rootkolk” (of in een beekje) in het water gezet.

Het roten kon namelijk zowel in stilstaand als stromend water gebeuren. Na dit rottingsproces werd het vlas te drogen gelegd. Tijdens het rottingsproces in het water raakten de taaie vlasvezels los van de houtdelen. Zodoende konden de vezels later gemakkelijker van het hout gescheiden worden. Was het vlas droog, dan volgde het “repelen”.

Bosjes vlas werden over een plank gehaald waaruit ijzeren pennen omhoog staken; de zaaddozen werden erbij van de stengels getrokken. Die zaaddozen werden later gedorst zodat het glanzende lijnzaad eruit sprong. Na het repelen kwam het roosteren. De bedoeling was het vlas heel droog en bros te maken.

Daardoor ontstonden nogal eens branden, als men het vlas te dicht in de buurt van een vuurhaard plaatste.

Dat was in Noordwelle in vroeger tijden al wel gebeurd waardoor gedurende een lange periode de vlasbewerking aan de ring verboden werd. Na het roosteren volgde onmiddellijk het “braken” van het vlas. Met de braak werden de vlasstengels in stukjes gebroken. Dan volgde de laatste bewerking, het “hekelen”. De hekel was een plank met fijne stalen punten erop. Het vlas werd over de hekel gehaald, zodat nu ook de fijnere houten deeltjes losraakten van de vezels.

Uiteindelijk werd het gekamde vlas tot bosjes samengebonden en was het klaar om tot linnen te worden gesponnen. Spinnen was het werk van vrouwen en meisjes.

In 1890 vestigde zich aan deze plek aan de ring de vlasser Cornelis Stoel, afkomstig van Duivendijke waar hij in 1863 was geboren. Hij huwde in 1892 in Kerkwerpe de van Oosterland afkomstige Pieterella Smalheer die op 30 december van dat jaar in Noordwelle kwam wonen. Het huwelijk werd snel geconsumeerd, want eind oktober 1893 werd een dochter Elizabeth geboren. In 1902 was er sprake van een gezamenlijke vlasserij van L. Franken en C. Stoel. Stoel overleed in 1941, maar vlasserij met woonruimte werd in 1938 verkocht aan de landbouwer Gerrit van den Hoek. Deze was gehuwd met Maria Krijna Linders en in 1912 werd in dit gezin in Noordwelle een dochter Cornelia Pieterella geboren. Zij trouwde in 1937 met de landbouwer Pieter Marinus Priemis uit Renesse.

Het lijkt erop dat dit echtpaar zich ook vestigde aan Dorpsring 31, want Van den Hoek sloopte in 1938 een deel van onroerend goed en stichtte er ook weer nieuwbouw.

Tijdens watersnoodramp in 1953 werden de gezinnen Van den Hoek en Priemis beide geëvacueerd naar Renesse. In 1957 werd er nog een bijbouw gerealiseerd en in 1959 verkocht hij alles (inclusief schuur en erf) aan zijn schoonzoon Pieter Marinus Priemis, die één en ander in gebruik hield tot 1960.

Hij bouwde daarna een nieuwe woning aan Zuidwelleweg 1, waarvan hij nog kon genieten tot zijn overlijden in 1966. De weduwe zou nog leven tot 1997.

De schuur op de hoek van de ring kwam eerst in gebruik bij de firma Van de Hulle die er een opslag van Caraco-ijs van maakte. Ook de firma van Geleijnse gebruikte het als ijs opslag en in 2005 was het in gebruik bij Parfum and Beauty Sales Rotterdam, gevestigd aan de provinciale weg in de nabijheid van handelsonderneming Van Rijn.

Aan de kant van de ring kwamen in 1989 nieuwe huizen waarvan nummer 31 voor zover mij bekend bewoond wordt door Henk Romeyn. Aan de andere kant ontstond nog een adres Dorpsring 31a waar vanaf 2012 de Kringloods van Vincent Lemberg is gevestigd.

Nu lijkt het alsof het met de beschrijving van de huizen en de bewoning aan de ring afgelopen is, maar niets is minder waar. Dat zal blijken in de volgende afleveringen van deze rubriek.

F. Westra

ZOMERCONCERT URKER MANS FORMATIE IN HAAMSTED E

Dertien mannen in traditionele Urker kleding zingen in de Hervormde Kerk aan de Ring in Haamstede, onder leiding van de bekende organist en dirigent Martin Mans. Ze brengen het repertoire ten gehore van de diverse cd's die zij inmiddels uitbrachten.

Eén ervan heeft de titel 'De zee zingt' en sluit heel mooi aan bij het karakter van de groep. De mannen van Urk zijn van oudsher verbonden met de zee en brengen dat in hun lied naar voren. Op gevoelige wijze zingen zij over heimwee en vertrouwen. Ze vullen met hun stoere stemmen de grootste kerken. Enkele titels van het zomerprogramma zijn: 'Zij die de zee bevaren, Roll Jordan roll, en Rots der Eeuwen. Er komt ook klassiek en populair repertoire aan bod.

Tijdens het concert wordt de orgelbegeleiding verzorgd door het jonge talent Mark Brandwijk. De zangers Ioan Micu en Palle Jørgensen bespelen, naast hun zang, respectievelijk een taragot en een altviool. Ondanks de hoge kwaliteitseisen die aan de zangers worden gesteld, is er tijdens de concerten sprake van een ongedwongen sfeer, waardoor het bezoeken van een concert van de Urker MANS Formatie garant staat voor een avond ontspannen genieten.

Datum : zaterdag 20 augustus 2016
Aanvang : 19.30 uur.
Locatie : Hervormde Kerk, Ring, Haamstede
Toegang : € 17,50. Online en bij reservering € 16,-. Kinderen t/m 11 jaar € 5,-.
ANBO/KBO/PCOB-leden betalen op vertoon van de lidmaatschapspas € 13,-.
Reserveren : www.martinmans.nl of op de reserveerlijn: 06 – 25 39 19 03.
Voorverkoop : VVV-Haamstede, Noordstraat 45a, Burgh-Haamstede.

UMF in CANADA

De dertien zangers van de Urker MANS Formatie zijn in juni voor het eerst op tournee geweest naar Canada.

In vier optredens hebben zijn de Canadese bevolking van Nederlandse origine getrakteerd op typisch Nederlands repertoire. Hun zang werd gecombineerd met de zang van het Canadese mannenkoor 'Libertas' waar Martin Mans eveneens de dirigent van is.

De Urker MANS Formatie is in 2011 opgericht en heeft een eigen stijl. Inmiddels zijn er vijf CD's gemaakt die op de concerten verkrijgbaar zijn. Vorige zomer werd hun eerste DVD gepresenteerd aan het publiek met zang beelden uit Het Zuiderzeemuseum, een unieke registratie.

Persbericht

RIJBEWIJS KEURING

Senioren, chauffeurs met rijbewijs C/D/E en overige automobilisten die voor verlenging van hun rijbewijs moeten worden gekeurd, kunnen hiervoor 29 september en 27 oktober terecht op het spreekuur in Dorpshuis De Schutse, Julianastraat 22 in Burgh-Haamstede.

Schikt de datum u niet dan zijn er andere mogelijkheden in de regio .

Voor senioren kost de keuring € 36,00 en voor chauffeurs tot 75 jaar met rijbewijs C/D/E is het € 55,00.

Voor informatie en een afspraak belt u tijdens kantooruren naar het landelijke afsprakenbureau van Regelzorg Rijbewijskeuringen: **088 23 23 300**.

Zelf een datum plannen kan via www.regelzorg.nl.

MAAK JE STERK TEGEN MS

Collectanten gezocht!

Van 21 t/m 26 november organiseert het Nationaal MS Fonds de landelijke huis-aan-huiscollecte. Ieder jaar gaan er weer duizenden collectanten met een collectebus langs de deur om geld in te zamelen voor mensen met Multiple Sclerose (MS). Over de ziekte MS is nog veel onbekend. Zo weten we nog niet waardoor MS veroorzaakt wordt en hoe we het kunnen genezen.

De collecte is de belangrijkste bron van inkomsten voor het Nationaal MS Fonds. We ontvangen geen subsidies en zijn volkomen afhankelijk van donaties en giften. Door de collecte kunnen we ons werk blijven doen en investeren in innovatieve onderzoeken om MS te genezen.

Wil jij je ook sterk maken tegen MS?

Om de jaarlijkse collecte nog succesvoller te maken, zijn we op zoek naar nieuwe collectanten en coördinatoren. Een avondje collecteren kost maar 2 uur van je tijd. Hou je van regelen en organiseren en heb je ongeveer 10 uur over, dan kun je al aan de slag als collecte-coördinator.

Kijk op de website www.mscollecte.nl voor meer informatie en meld je snel aan. Samen maken we ons sterk tegen MS!

Contact Nationaal MS Fonds:

Wouter van Leeuwen / Claire Straver

010 591 98 39

collecte@nationaalmsfonds.nl

Meer info:

www.mscollecte.nl

www.nationaalmsfonds.nl

PUZZEL

	Donkere kamer		Contant		Brandstof		Omroep	Reeds	Leeg
Examen	▶ ▼		▼		▼		▼	▼	▼
		Ensemble van acht				Insect	▶		
Grieks eiland	▶	▼		Lidwoord (Eng.)		Dakpan		Eens	
Onoplettend	▶			▼		▼		▼	
	Deel v/e bijenkorf		Wortel		Voertuig		Bloeiwijze		Rivier in Duitsland
Proefwerk	▶ ▼		▼		▼		▼		▼
Mythologische figuur	▶					Omroep	▶		
Althans	▶								